

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XXII

Paříž
květen - červen 1991

Číslo 3

NOVÝ PRAŽSKÝ ARCIBISKUP PhDr. MILOSLAV VLK

Jan Pavel II. přijal žádost kardinála F. Tomáška o zproštění pastoračních úkolů spojených se správou pražského arcibiskupství a jmenoval novým pražským arcibiskupem dosavadního biskupa diecéze českobudějovické Miloslava Vlka.

PhDr. M. Vlk se narodil 17. května 1932 v Lišnici na Písecku. Byl vysvěcen na kněze 23. června 1968 a do roku 1978 působil v několika farnostech, dokud mu nebyl odebrán souhlas k výkonu duchovenské činnosti. Až do roku 1986 se živil jako dělník úklidové služby v Praze, a do konce roku 1988 jako archivář v Čs. státní bance. Od 1. ledna 1989 mu byl udělen státní souhlas a dovoleno působit jako farář na Klatovsku. 14. února 1990 jej Svätý otec Jan Pavel II. jmenoval sídelním biskupem českobudějovické diecéze, k vysvěcení došlo 31. března 1990.

Prezident republiky V. Havel zaslal Františku kardinálovi Tomáškovi v souvislosti s přijetím jeho rezignace na úřad pražského arcibiskupa dopis, ve kterém mu vyslovuje svoje upřímné poděkování za vše, co pro nás v nejtěžších chvílích našich národů udělal.

Msgr. Vlk se na svého předchůdce ve chvíli "střídání stráží" obrátil těmito slovy: "Při osobních setkáních s Vámi v minulosti jsem byl vždy hluboce oslovován Vaší vírou a pevným zakotvením v Bohu. Cestou naší církve skrze kříž pronásledování ke vzkříšení ve svobodě, jste šel neohroženě jako pastýř před svým stádem. Vyslovujeme Vám vděčnost."

Lidový dřevorez z vých. Slovenska

OTEC BISKUP ŠKARVADA ODPOVÍDÁ

na náš dopis ze dne 23. března 1991
(viz Oběžník č. 2, březen - duben 1991)

7. 4. 1991.

Piazza dell'Esquilino, 24

Drazí,

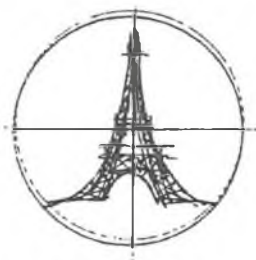
Dík za dopis i za poslední (a samozřejmě i za předchozí) číslo OBĚŽNÍKU, který svou kvalitou předčí mnoho ostatních (já aspoň ho vždycky přečtu od A do Z - což se nestává s ostatními).

Moc si vážím toho, že se snažíte naše společenství v Paříži udržet. To, co píšete, je velmi realistické. Budu se snažit jít tím směrem (aby tam některý řád poslal nějakého mladého "Petra"), ale po zkušenostech, které mám s jinými osiřelými misemi (např. Austrálie), myslím, že mi bude musit moc "píchnout" zrovna P. Kolař (vyslov dluze!). Vlivem, který nyní v Praze nabyt, i tím, že je řeholník (já jsem jen obyčejný diecézní - a ještě někde z Litomyšle...). Zkrátka nevzdávejme se, Vy se to snažte udržet, a my budeme hledat... Snad nám Pán požehná!

Rád vzpomíná a moc zdraví

Váš

+ Jaroslav

Zajímavostiz domova i ze světa

■ Boží poutníci - je nazvána pouť, kterou v létě k pětistému výročí narození Ignáce z Loyoly pořádají francouzští jezuité. Poutníky se mohou stát mladí lidé z celé Evropy ve věku 18 - 35 let, kteří dostatečně ovládají francouzský, anglický nebo španělský jazyk. Pout' začíná 18. července t.r. v Lurdech, přechází Pyreneje, na jejichž španělské straně prochází městem Xavier, místem narození sv. Františka Xaverského a vrcholí 29. - 31. / 07. v Loyole.

Také v ČSFR našla pouť u mladých lidí nadšený ohlas, k účasti na ní však scházejí peníze, neboť minimální cena (studentská) na osobu činí 1300 fr.

Pokud byste mohli a chtěli poutníkům od nás pomoci, můžete vystavit šek na "LOYOLA 91" a poslat na adresu: Mme Anna STRANSKY 5, avenue du Général Leclerc, 94200 IVRY sur Seine. Dary ve výši 1000 franků a více budou podléhat daňové úlevě do výše 5%, neboť dárce obdrží "reçu fiscal". Všechny informace o zápisu a pouti poskytuje paní A. Stránská (tel. 46 70 44 19) nebo přímo SECRETARIAT LOYOLA 91

12, rue d'ASSAS, 75006 Paris.

■ Praha se stala centrem zločinu, na deset tisíc obyvatel připadlo loni 430 trestných činů, zatímco republikový průměr je 204. Přitom u 80% deliktů se nepodařilo zjistit pachatele. O život loupežnými přeapadeními přišlo již osm taxikářů. Aby měli alespoň minimální naději na přežití při přeapadení, začali se ozbrojovat (nedovolenými) sebeobránnými prostředky.

■ Výbor Rady svobodného Československa ve Washingtonu zaujal jednoznačné stanovisko na podporu společného státu Čechů a Slováků v ČSFR. Dále protestoval u prezidenta Havla proti skandálnímu postupu čs. justice, jež sice rehabilitovala některé čs. občany odsouzené po únoru 1948 k trestu smrti za protikomunistickou činnost, zároveň je však odsoudila za "zločiny rehabilitací nedotčené" k mnohaletým vězením: např. Vratislava Buška, zesnulého Dr. Bunžu dokonce k patnácti letům, s "právem stížnosti do tří dnů."

Jednalo se rovněž o tom, že z restituce komunisty zkonfiskovaného majetku po 25. únoru 1948 jsou vyloučeni občané, kteří odešli do exilu, mají cizí státní občanství a nemají trvalý pobyt v ČSFR. I když výbor chápe, že se republika nachází v obtížné hospodářské situaci, je toto rozhodnutí vůči občanům-exulantům nespravedlivé, neboť je diskriminuje.

■ Pokud jste sbírali poštovní známky určené pro pomoc misionářům (sběr organizoval Otec Kolář), můžete ve sběru pokračovat, i když pro jiný účel. *Katolický týdeník* č.11 ze dne 17. března t.r. přinesl zprávu, že poštovní známky všeho druhu by se mohly stát cennou pomocí při vybudování, zařízení a údržbě rehabilitačního střediska pro zdravotně postižené děti a připojuje prosbu, aby všichni, kterým není osud postižených dětí lhostejný, vystřihovali známky z denní korespondence s centimetrovým okrajem a zasilali je (neodlepené) na adresu:

ARPIDA, společnost pro rehabilitaci zdravotně postižených dětí a mládeže, Dobronická 323, 142 00 Praha 4.

■ ŠTĚPÁNSKÁ 35 je nový dvouměsíčník *Francouzského institutu v Praze*, který chce navázat na slavné tradice *Revue Française de Prague*, tiskového orgánu pražského *Institutu Ernesta Denise*. Tento institut měl, až do svého zániku po válce, vynikající pověst i daleko za hranicemi střední Evropy. Dohodu o založení nového institutu podepsal 14. září 1990, během své návštěvy v Praze, F. Mitterrand.

Adresa: Francouzský institut v Praze

L'Institut Français de Prague

Štěpánská 35, 110 00 Praha 1, Tel. 235 20 58 / 236 93 66

Otevřeno denně od 8 - 18 hod., mimo sobotu a neděli,

knihovna od pondělí do pátku od 12 - 18 hodin.

■ Ve dnech 5. až 25. dubna t.r. dlela na stáži ve Francii, na pozvání organizace SECOURS CATHOLIQUE, osmičlenná skupina pracovníků České charity. Teoretická část stáže se konala nedaleko města Lille, v terénu se seznamovali naši krajané s problémy charitativní činnosti rozdělení do malých skupin. Jazykové nesnáze pomohli zvládnout "starousedlci" z Francie tím způsobem, že stážisty postupně doprovázeli (pani Flipo, Denot, Stránská a pánové Jáchym, Kubů, Vrzala). Tato akce plně splnila svůj účel, neboť názorně předvedla, jak nejlépe aplikovat dlouholeté zkušenosti S.C. na poměry v ČSFR. Pracovníci České charity odjížděli spokojeni, rádi vyřizujeme jejich poděkování S.C. i obětavým tlumočnickům.

■ Ve věku osmdesátišesti let zemřel 3. dubna t.r. v Ženevě anglický spisovatel *Graham Green*. V jeho románech je vyjadřován křesťanský humanismus ve sporu s malostí, úzkostí a bážlivostí, celé jeho dílo je pevně spojeno s tradicemi evropské kultury.

■ Ve čtvrtek 2. května t.r. účinkoval s velkým úspěchem v kostele *Saint-Jacques du Haut Pas* v Paříži pražský pěvecký sbor GAUDIUM PRAGENSE. Pod taktovkou Jiřího Smutného byly provedeny skladby J. S. Bacha, F. Tůmy a B. Černohorského.

■ Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova má nového provinciála: P. Josefa Čupra. Vrátil se do vlasti po 25. letech z Říma, kde od r. 1974 pracoval ve Vatikánském rozhlasu.

■ Z Národní galerie v Praze byly neznámými pachateli ukradeny čtyři Piccasovy obrazy, z nichž tři pocházejí ze sbírky V. Kramáře. Jejich hodnota se odhaduje na 40 - 60 miliónů dolarů.

■ Ze zprávy komise FS pro vyšetření události 17. listopadu 1989: Projekt *Klín* byl rozpracován do všech podrobností a vydržel StB až do konce listopadu 1989 a jejím pohrobkům prakticky až do dneška. Cíle *Klínu*: pronikání do opozičních seskupení, odhalování připravovaných akcí, dezinformace protivníka, kompromitování představitelů opozice, prohlubování ideologických a osobních rozporů mezi skupinami opozice.

Zprávu o výsledku lustrací přednesl Petr Toman a zároveň zveřejnil jména poslanců, kteří spolupracovali s StB. Mezi nimi je i jméno Josefa Bartončíka.

■ V Praze mají asi málo starostí, proto si je přidělávají: trestní stíhání studenta, který natřel smíchovský tank na růžovo, vyvolalo ve veřejnosti řadu protichůdných ohlasů. Zatím téměř tisíc občanů se podepsalo na listinu, v níž se přiznávají k trestnému činu, který spáchali schvalováním tohoto trestného činu výtržnictví (mezi nimi i M. Kubišová a J. Hutka), později byl tank opět natřen na růžovo, tentokrát skupinou poslanců FS.

Pražský zpravodaj sovětské agentury TASS neopomenul poslance-lakýrníky pohotově vyzvat, aby přemalovali na růžovo i oněch 300 tanků, které chce ČSFR prodat Sýrii.

■ Dne 5. března t.r. poslal francouzský demokratický spolek l'Amitié Franco-Tchécoslovaque na konto ministerstva zdravotnictví v Praze obnos 2300 franků pro zdar operace paní X, o níž informovaly články v novinách FORUM. *Francouzští přátelé chápou těžké problémy čs. zdravotnictví v době, kdy po tolika letech budete znovu demokratický stát*, připsala k

této zásilce paní A. Stránská, pokladní A.F.T.

Ministr zdravotnictví České republiky MUDr. Martin Bojar CSc. odpověděl, že si této pomoci a postoje velmi váží, za dar poděkoval a prosí o tlumočení pozdravů všem členům spolku.

■ *Týden informací o čs. církvi*, o němž jsme psali v minulém čísle *Oběžníku*, byl z důvodů časové tísně přeložen pařížským arcibiskupstvím na listopad t.r. a bude spojen s oslavou dvouletého výročí svatořečení Anežky České. Redakce *Oběžníku* se omlouvá svým čtenářům za nepřesnou informaci, o přeložení celé akce na pozdější termín bylo však rozhodnuto až po vydání minulého čísla *Oběžníku*.

■ Po vzoru *Oběžníku* i *Lidové noviny* v Praze přešly na počítačovou sazbu MACINTOSH firmy APPLE. Podstatný rozdíl je však v tom, že v *Oběžníku* nanajdete špatně rozdělovaná slova na konci řádků...

Zaznamenali jsme

Jsmo přesvědčeni, že píšeme pro rozumné lidi: seznamujeme je s fakty a názory a ponecháváme jim volnost, aby si utvořili vlastní úsudek.

■ V diskusích s posluchači v Polsku a Československu jsme se ocitli se ženou jakoby znovu sedmdesátých letech, kdy jsme zažívali podobné konfrontace s americkými "liberály", tedy socialisty. Otázky, které mi byly kladeny, ukázaly, že většina intelektuálů i přes svůj antikomunismus zůstala socialisty, jen se přizpůsobila současné módě řeči o potřebě trhu. Jejich koncepce je silně ovlivněna vizí socialistické tržní ekonomiky, kdy je trh řízen - pochopitelně jimi. Nedůvěřují lidem, vědí vždy lépe než lidé sami, co je pro ně dobré. (...)

Na jedné straně ministr financí Václav Klaus a jeho následovníci chtějí státní majetek přeměnit na soukromý a nechat vládnout trh. Na druhé straně veteráni kolem Dubčeka, kteří usilovali o "komunismus s lidskou tváří," zůstávají přesvědčeni, že jejich program mohl být úspěšný, kdyby nebyl přerušen sovětskou invazí. Mají podporu řady mladších intelektuálů, zejména humanitní orientace, kteří mohou svou verzi v zásadě stejného programu opatřit visačkou "kapitalismus s lidskou tváří". Ani jeden z nich však není možné sloučit s hospodářskou prosperitou a lidskou svobodou.

Osud bývalé komunistické Evropy závisí na tom, která tendence převládne. Budou-li u moci intelektuálové-plánovači, může se její hospodářská úroveň zvýšit na úroveň některých latinskoamerických zemí, avšak bez vnitřních dynamických zdrojů růstu a s omezením osobních svobod. Zvítězí-li zastánci pravé tržní ekonomiky, zopakují Československo i Polsko hospodářský zázrak Německa, Hongkongu, Tchaj-wanu, Chile a Japonska, protože nepostrádají ani lidské ani přírodní zdroje; tyto zdroje však mohou být vzkříšeny jedině správným ekonomickým uspořádáním.

Milton Friedman
U.S.A., nositel Nobelovy ceny za ekonomii

Vývoj doma nebude snadný, cesta do země zaslíbené bude trvat dlouho. Moudrý Mojžíš tam také nevedl zotročené Izraelity přímo, nejdřív je povlácel celých čtyřicet let pouští a divočinou. Český člověk je vzdělaný, můžete s ním vést debaty o filozofii, ale když dojde na termíny osobní

svoboda a soukromí, je v koncích. Obyčejná babička z anglického venkova sice nikdy neslyšela jméno Sartre, ale své osobní teritorium si dokáže uhájit proti celému světu.

Jiří Nossek (Tesař) BBC.

Krátká cesta po italském jihu by ministra Klause přesvědčila, že "homo economicus" není v každém člověku, jak kdysi řekl. To není "přirozenost" každého člověka. Je naopak výsledkem složitého kulturního procesu. Přechod k tržní ekonomii je především kulturní problém a to ministr Klaus, zdá se mi, podceňuje.

Václav Bělohradský,
profesor sociologie v Janově.

Orwell (...) rozlišuje v každém společenství tři vrstvy: deset procent elity, deset procent spodiny a osmdesát procent těch, kteří se přidají k držitelům moci. V této zemi (...) bylo vždy potřebných deset procent komunistů a byli vždy voleni nejméně osmdesáti procenty obyvatel. Listopadový převrat změnil relace (...), ale komunisté udrželi svůj počet a teď s úsměšky chválí sametovou revoluci, která jim dokonce mnohdy přinesla nečekané výhody. Za čtyřicet let vyžrali zemi zevnitř jako termity tak, že zbyly jen vnější stěny věcí. Ještě včas se odvalili od koryta a smějí se nad debaklem, který zanechali svým nástupcům.

Nejzajímavější je ovšem chování většiny, která byla nečekaně vržena do poměrů, na něž nebyla připravena. Svoboda ji zaskočila, vyšinula z rovnováhy. Pro část té většiny jsou nové podmínky dokonce nežádoucí, protože žádnou novou svobodu nepotřebovala, dostačovala jí ta, kterou jí poskytovali komunisté. (...)

Určitá vrstva lidí ráda snižuje úroveň těch kvalitnějších, hojí si tím vlastní nedostatečnost, pocit méněcennosti, a je vždy ochotna zatleskat komukoliv, kdo jí tuto úlevu přináší.

Karel Pecka.

V době před revolucí lidé instinktivně Havla neměli rádi. Ne snad proto, že by podléhali tupé komunistické propagandě, ale proto, že byl jiný - neměl strach, neuchyloval se ke kompromisům, nekupčil se svobodou. Nyní se s ním naopak většina národa snaží identifikovat, ztotožňujíc se tak s politickým vítězem. (...) Taková identifikace je nejnějnější cestou z malosti, je po ruce jako zbraň proti špatnému svědomí.

Sheila Ochová.

Muž z *Kleine Zeitung* se mě zeptal, čím to je, že po imponujícím a důstojném převratu v listopadu 1989 se československá společnost zmitá v chaosu a malicherných sporech.

"To je jistě tím," řekl jsem, "že ty události řídili lidé, kteří ke své úloze rostli dvacet let, byli na ni připraveni. Jejich úkolem však bylo, asi bohužel, jen zjednat předpoklady svobody. Otevřeli vrata ustáté, zahňavající už mase, jež se teď volně valí politikou."

Ludvík Vaculík.

Bez duchovního vzepětí společenství v kultuře, výchově, sociálních vědách i v politice nemohou vyrůst ani solidní, kulturní vztahy ve výrobě a v obchodě, solidní partnerství, spočívající mimo jiné i na důvěře v lidské hodnoty spolupracovníků a spolupodnikatelů. Naši vedoucí činovníci, při vši své chytrosti a inteligenci, sestavují pořadníky priorit málem stejně primitivní a krátkozrace utilitární jako dřívější režim: napřed prodat trafiky, potom fabriky, počkat si, až rozkvete trh a výroba a peníze začnou

plodit peníze, a předpokládat, že i lidi se mezitím jaksi sami od sebe zlepši; přestože budou vystaveni bulváru v knižní i novinové produkci, v muzice i ve výtvarném umění, budou vychováváni nadále v bidně vybaveném školství, otravováni zničeným životním prostředím a léčení v nedostatečně dotovaných nemocnicích. V takovém duchovním prostředí mohou vyrůst jenom koňští handlíři a noví stavitelé Potěmkinových vesnic.

Jan Trefulka.

(...) Nakonec mi pomohli Američané, americký kongres a Amnesty International. Během jednoho měsíce mi tam vyléčili kožní chorobu z vězení. Nabízeli mi, abych zůstal, že by mi zajistili důchod a pod., ale já jsem chtěl pomáhat doma a tak jsem se vrátil do Čech. Myslel jsem si, že bych mohl pracovat ve vězeňské komisi OF, žádná práce pro mne ale nebyla. Prostě mě odepsali. Teď pobírám důchod ve výši 866 korun a nesmím pracovat. Pokud bych pracoval, důchod mi vezmou. Když jdu po ulici, tak slyším, jak se mi komunisti smějou ...

Jiří Wolf

Proto jsem se rozhodl odejít do Ameriky.

dlouholetý politický vězeň.

Také u nás stačí pouhá nestoudnost k tomu, aby se člověk stal miláčkem davu. Zírám na to, jak je to snadné. Takový člověk zabrnká na osvědčenou národní či zemskou strunu a náměstí mává fanglemi. A nikdo se neptá: Kdes doteďka byl, cos dělal, kde ses tu vzal?

Zdeněk Svěrák.

Loni se návštěva V. Havla ve Švédsku neuskutečnila, oficiálně ze zdravotních důvodů, ve skutečnosti však bylo Havla zapotřebí doma v průběhu kampaně k prvním demokratickým volbám od r. 1946.

Existence Československa již není samozřejmostí a jeho rozpad by měl dalekosáhlejší důsledky než probíhající rozpad Jugoslávie. Komplex Slováků z "velkého českého bratra" vyvolala rozdílnost historického vývoje, jinak nelze chápat nacionalistické nálady na Slovensku; přitom jazyky obou národů se od sebe liší méně, než švédština a norština.

Rozpad Československa by měl negativní vliv i na sousední země, zájem západní Evropy o balkanizované zbytky bude nepatrný, neboť nestabilita, roztržičnost a fanatismus nejsou žádoucí v integrované Evropě.

*F. Braconier
v listu Svenska Dagbladet*

Petr Pithart byl slovenskému premiérovi partnerem do diskuse ve stále se obnovujících jednáních o kompetencích čili o tom, co obě republiky přenechají federálním institucím a co všechno si ponechají pro sebe. Jak se dnes dívá na ta jednání? Podle premiérova mluvčího "tenkrát ještě nebyla česká vláda obeznámena s tak výraznými partikularistickými tendencemi a doufala, že otevřeným jednáním se slovenskou vládou spíš napomůže vzájemnému srozumění." Místo onoho srozumění si dnes už musí chystat scénář a způsob jeho provedení pro případ rozpadu ČSFR.

P. Janyška, I. Lamper.

Plánované připojení Československa k Evropskému společenství bude vyžadovat razantní změny. Pro Slovensko, které hospodářsky ani politicky k západní Evropě nikdy nepatřilo, to může opravdu vytvářet neúnosná traumata, jež se rozhodne nepodstoupit.

Případné rozdělení našeho státu (...) by pravděpodobně urychlilo vstup českých zemí do EHS, možná už společně s Rakouskem v polovině 90. let. České země by získaly ročně minimálně 10 miliard korun, které jsou i

letos transferovány do slovenského rozpočtu. Mohla by se okamžitě zrušit dovozní přírážka, která nyní chrání hlavně slovenské podniky před západní konkurencí, neboť české země dosahují podstatně lepších vývozních výsledků. Zároveň by se dala lépe kontrolovat inflace, neboť ochota slovenských podniků i vlády prosazovat restriktivní měnovou politiku, je zatím chabá.

Slovensko by se oddělením dostalo do jiné geopolitické situace, zůstalo by dlouhodobě hospodářsky závislé na Sovětském svazu. Ekonomický program KDH, prolezlý reformně komunistickými představami režimu Jugoslávie a J. Kádára také nevěští nic dobrého. Je známo, že na Slovensku nevznikl jediný ekonomický zákon.

Karel Kříž.

Nebezpečí znovuzrozeného nacionalismu v řadě zemí střední a východní Evropy je problémem historického charakteru - v této oblasti vždy žilo smíšené obyvatelstvo a hranice států nebyly totožné s hranicemi národními. Jestliže by se beztak malé státy měly ještě rozdrobit, bylo by to značně nebezpečné, neboť Evropa by se rozpadla na něco, co by připomínalo kmeny ve střední Africe se svými vnitřními boji.

Československo, zemi, kterou považují za nejvyvinutější v této části Evropy, by rozdělení do dvou států nezbytně oslabilo. Je třeba najít nové mechanismy umožňující další soužití a respektující vzájemné rozdíly až do té míry, která nebude narušovat rovnováhu. Což znamená, že Slovákům nebudou vládnout Češi jen proto, že jsou početnější, a že Slováci nebudou všemu jen z principu oponovat.

*Maurice Duverger, prof. pařížské univerzity,
poslanec Evropského parlamentu.*

Meziválečný čechoslovakismus lze jistě kriticky zkoumat. Má-li však být tato kritika objektivní, pak by se také měla zajímat o existenci či neexistenci podmínek pro požadovanou autonomii. Ty v době převratu v r. 1918 neexistovaly zcela prokazatelně. Vykročení Slováků na cestu mezi moderní evropské národy bylo tehdy bez vydatné pomoci z české strany stěží myslitelné. Slováci začali rozvíjet svoji národní kulturu a politickou identitu především díky čechoslovakismu. I Hlinka v r. 1926 řekl, že okamžitá autonomie by Slovákům uškodila, nejsou na ni připraveni. V podmínkách Československa se však rozvinuli v kulturně a politicky sebevědomý moderní evropský národ. Kromě toho, před r. 1918 chudobná agrární země se stala zemí s rozvinutým průmyslem, což vypovídá mnoho o energii a činorodosti slovenského národa; nepřímo pak i o Češích, o jejich porozumění a partnerství při tomto rozvoji.

Ideu jednoho, československého státně-politického národa praxe dějin neverifikovala. To vzaly na vědomí obě strany, Češi i Slováci, již dávno. Jako výzva však před námi zůstává podstata onoho původního, osvíceného čechoslovakismu. Ta byla bezpochybně humanitně demokratická, dějinami verifikována.

Jaroslav Opat.

Srovnáme-li nadšení a naděje, s kterými jsme vítali Jana Pavla II. se současným stavem, musíme ten právě uplynulý rok nazvat rokem ztráty iluzí. Ztratili jsme iluze o snadném úspěchu křesťanů v politickém životě, o zralosti křesťansky orientovaných stran, o tom, že křesťané se stanou jednotící silou ve vztazích mezi Čechy a Slováky, o připravenosti církve k uskutečňování ohlášené duchovní obrody národa...

Prezident Havel vyjádřil naději, že se křesťanství stane tou silou, která

duchovně obrodí společnost. Přijali jsme to s radostí téměř jako hotovou věc. Dnes někteří z nás zděšeně konstatují, že křesťané za jeden rok "prošustrovali" všechno, co získali za uplynulých čtyřicet let útlaku.

Josef Gabriel

Před rokem jsme se nechali strhnout euforií a domněním, že všechno bude snadné, byli jsme v pokušení dávat lidským silám větší váhu a tak jaksi "zpochybnili" zkušenost minulých čtyřiceti let. Možnosti, které svoboda přináší, nespočívají v těchto vnějších momentech; změna ke které u nás došlo, musí být nesena opřením se o Boha, tak jak jsme to prožívali v minulosti. Dnes víme, že to nové je něco organického, že to musí vyrůstat a že každý organický růst má svůj Bohem stanovený čas.

Otec arcibiskup Miloslav Vlk.

Hezkyčesky Od Podlahy

.. nám poslal čtenář - jehož jméno ve svém (nebo - v našem?) vlastním zájmu zatajíme - dopis s tímto oznámením: ... dělám korektury mého překladu... (viz "Dopisy" v Oběžníku č. 1, leden-únor 1991).

Řeknete-li si tuto větu francouzsky a přeložíte-li ji do češtiny, je napsána správně (což zřejmě učinil i onen přísně utajovaný autor dopisu), češtinář silný v kramflecích (nebo - v kramflekách?) by nás však přesvědčil, že se v této větě porušilo pravidlo o užívání přivlastňovacích zájmen vzratných.

S tímto trochu komplikovaným pravidlem zápolí více lidí, Milan Jelinek v Jazykovém zákampí Lidových novin (22. 02. 1991) to potvrzuje, když o něm píše, aby hájil češtinu proti jejímu puristickému ochuzování. V tisku se běžně vyskytující obraty typu "Naše nepřátele známe" pokládá za správné a vysvětluje, že od věty "Své nepřátele známe" se však liší svým významem.

Obecně platí, že vzratné zájmeno **svůj** přivlastňuje podmětu, jsou-li osoba podmětu a osoba vlastníka totožné. Např.: "Vyzvedl jsem si **svůj** plat (nikoliv můj plat); "Odkládejte **svě** svršky "(nikoliv vaše svršky); "Živil jste se **svou** prací"(Nikoliv vaší prací). Chápeme-li ale osobu vlastníka šířeji než osobu podmětu, vyjádří se tento rozpor přivlastňovacím zájmenem příslušné osoby. Např.: "Hájíme **naše** platy, "tj. my, jako menší skupina; "Blahopřejeme **našim** chlapcům," tj. my, náš kolektiv.

Věta "**Naše** nepřátele známe" má tedy význam, že my, jako menší skupina je známe; např. redaktoři novin politické strany zájmenem **náš** mohou upozornit na to, že mluví jejím jménem.

Správné užití přivlastňovacího zájmena vzratného přináší ale ještě další překvapení. Napíšeme-li větu: "Žádám vás o vrácení **mé** žádosti," očekávali bychom, že je napsána špatně; při přísném dodržování základního pravidla by přece měla vypadat takto: "Žádám vás o vrácení **své** žádosti." Jenže zde se může **svůj** vztahovat k podmětu (**já**), i k předmětu (**Vy**). A tak - aby byla vyloučena možnost dvojího výkladu, musíme dát přednost přivlastňovacímu zájmenu příslušné osoby a věta "Žádám vás o vrácení **mé** žádosti" bude najednou správná. Už Jan Gebauer doporučoval ve školních mluvnicích nahradit **svůj** ve větě "Slyším tě zpívat **svou** oblíbenou píseň" zájmenem **můj** nebo **tvůj**. Ve větě "Děkuji vám za za blahopřání **k mým** narozeninám by ovšem mohlo být **ke svým**, ale také tady by tím vzniklo nebezpečí dvojího výkladu, zrovna tak jako ve

věť " Pokouším se přesvědčit čtenáře o správnosti **mého** řešení."

Jak vidno, pravidla pro češtinu je třeba užívat tak, abychom neohrozili přesnost vyjadřování.

Prívlastňovací zájmena můj, tvůj, svůj, se skloňují podle vzoru mladý (komě 1. a 4. pádu) a mají tyto tvary:

Jednotné číslo

	1. p.	2. p.	3. p.	4. p.		6. p.	7. p.
Mužský rod	můj	mého	mému	mého (živ.) můj (neživ.)	můj (bratře!)	(o) mém	mým
Ženský rod	má moje	mé	mé	mou moji	má moje	mé	mou
Střední rod	mé moje	mého	mému	mé moje	mé moje	mém	mým

Množné číslo

Mužský rod	mi-moji (živ.) mé-moje (neživ.)			mé moje	mi-moji (živ.) mé-moje (neživ.)		
Ženský rod	mé moje	mých	mým	mé moje	mé moje	(o) mých	mými (mýma)
Střední rod	má moje			má moje	má moje		

V 1.p. mn.č.živ. je nejčastěji moji, tvoji, svoji, řidčeji mi, tví, sví; k nesvůj (=ne úplně zdráv, v obvyklé míře) zpravidla nesví.

V 7.p. mn.č. je mýma při podstatných tvarech na -ma: svýma rukama.

Nepisovně jsou tyto tvary:

Jedn.č. m.,stř.: 2. mojeho, 3. mojemu, 6. mojem, 7. mojim;

ž.: 2.,3.,6.,7. moji

Mn.č.: 2.,6. mojich, 3. mojim, 7. mojimi.

Dopisy

(...) Pan prezident se vyjádřil nějak v tom smyslu, že " všichni jsme se nějak provinili, že jsme nebyli dost důslední a stateční." Nechci sebe dávat za příklad, jsou jich tisíce co prožili víc a byli statečnější než já. (...)

V říjnu 1948 jsem byl zatčen a odsouzen ve vykonstruovaném procesu na 25 roků (...); patřil jsem mezi ty, co si našli způsob, jak být užiteční i ve vězení. (...)

Po propuštění ale nic nekončilo: určené pracovní místo, neustálé sledování a nabídky ke spolupráci. (...)

Po " sametové revoluci " jsem nepropadl euforii, brzy vyvstaly první pochybnosti a otázky:

1.) Proč nebyla StB postavena mimo zákon se všemi důsledky ?

2.) Proč bylo uzákoněno vrácení majetku KSČ tak pozdě, že bylo umožněno převedení majetku na soukromé osoby a pochybné akciové společnosti ?

3.) Proč jsou z podniků, které ovládají bývalí komunisté, propouštěni lidé, kteří kritizují oprávněně ?

4.) Proč dosud nebyl pohnán k zodpovědnosti nikdo z těch, kdo tuto zemi přivedli do této katastrofální situace ? Dokonce jim byl ponechán nakradený a neprávem nabytý majetek, což jim umožňuje podnikat. (...)

Nedávno vysílala televize pořad na téma " Vina a odpuštění." Jednalo se o postih osob, které se dopustily trestných činů, jež je možné prokázat. My známe několik velitelů věznic a pracovních táborů na Jáchymovsku, kteří mají na svědomí životy nevinných lidí, což by mohli mnozí z nás lehce dokázat - ale to už nikoho nezajímá, prý je to promlčené. V Rakousku je ale stíháný a bude souzen velitel koncentračního tábora pro židy na Slovensku... (...)

Z Moravy.

(...) Jinak mám - asi jako většina lidí - při pohledu z žabí, tj. místní perspektivy pocit, že se nic neděje, že se věci nehýbou z místa, že všichni jakoby měli nohy po kotníky v rozteklém dehtu. I ta sebemenší iniciativa vyžaduje nadlidského úsilí. Pracuje se pomalu, nekvalitně, v nekvalitního materiálu... a za nekvalitní peníze. Za ně lze koupit jen určité standartní věci. Když potřebujete něco nestandardního, nezbude než zahraničí, Tuzex, v krajním případě také poukázky zvané Kčs, ovšem v patřičném množství. Viděl jsem v Kotvě italské kolo: pouhých 20.000 Kčs. (...)

Postávání ve řasovací řadě patří k místnímu hospodářskému folkloru. Doporučuji Vám - až tu budete - všimnout si ksichtů těch bab (s prominutím) u vydávacích okének. Je to typ člověka ženského rodu se zavilým výrazem a zmučeným, vůči ubohým žadatelům (správněji: mužickým prosebníkům) však ostřížím zrakem, kterému neunikne, že jste přistoupili k pultu z nepatřičné strany a nepatřičným způsobem, ani že jste nezavřel opatrně rozmlácené dveře a neočistil si boty. Jazyk na zkoušku u dveří ještě vyplazovat nemusíte, ale řekl bych, že na to brzy dojde...

Z Prahy

*
* *

- Česká mše sv. v sobotu 25. května t.r. se konala jako obvykle, t.j. v kapli domu Centre Sèvres v 5. patře, protože v kostele sv. Ignáce působila hrstka přítomných, která se sešla, ztraceným dojmem. Vinu na malé účasti má snad stávka vlaků, nebo že by nezajem?

Na Českou katolickou misii a na Oběžník přispěli

Bernhard
Dolečková

Machala
Lowys

Severac
Švob

Všem dárcům upřímně PÁN BŮH ZAPLATÍ!

Nezapomínejte na možnost odepsat váš příspěvek na Českou katolickou misii z daní a to až do výše 5% ! Stačí vyplnit šek na příjemce, kterým je ASSOCIATION DIOCESAINE DE PARIS a poslat jej na adresu Misie, která je na zadní straně Oběžníku.

Nejfrekventovanější slova pana prezidenta nejsou, jako kdysi, slova *smysluplný a smysluplně, ale smutný a smutno.* Zdeněk Svěrák

Ať je smutno - jen když je trochu veselo

Je třeba vzít na vědomí, že podle dnešního horního zákona nevytváří vlastnictví půdy žádný předpoklad pro podílnictví na zisku z těžby ropy nebo zemního plynu, jako je tomu v USA. Tyto suroviny jsou u nás, tak jako v celé Evropě, majetkem státu. Proto jsou zcela zbytečné snahy některých zahrádkářů skupovat v okolí Hodonína pozemky v naději, že zbohatnou jako kdysi farmáři v Texasu.

Hospodářské noviny
20. 3. 1991

DIKOBRAZ 1968

Absence humoru v dnešní české společnosti je něco neobvyklého...

LIDOVÉ NOVINY 1991

„... a jednou přijde doba, kdy si nebudeme mít z čeho dělat strandu.“
Petr Julena

Směle k radostným zítřkům, s Čedokem do světa, s Čechy do Dunaja nebo alespoň do Prahy, s penězi nikoliv do matrace, nýbrž do spořitelny a s matrací - kam? To nám ani Jan Neruda neporadil. Pavel Šrut.

*Jsem Čech, můj znak je lev!
Jsem Čech, chci krev, jen krev!
Však moderní Čech jinak na to musí:
Čech moderní když krev chce, chce - krev husí. (Jan Neruda)*

Nevyhrála jsem konkurs jenom proto, že jsem byla v KSČ, napsala v sebeobhajujícím dopisu lékařka. Ale já jsem věřící člověk a ve straně jsem byla jen proto, abych se mohla v klidu modlit za dobro v naší zemi. V konkursu vyhrál bezohledný kariérista, který bere horentní sumy za běžné operace i od devadesátiletých babiček...

Paní doktorka se podepsala celým jménem i se všemi tituly.

Lidové noviny č. 99 - 27.04. 1991.

Z mudroslovi jistého národa
středoevropského:

*Darovanému koni
- a svobodě -
na zuby nekoukej*

OBĚŽNÍK – bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne
Certificat d'inscription n° 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement : 20 F

Editeur responsable : P. Petr Kolář SJ – 35, rue de Sèvres, 75006 PARIS – tél. 45 44 58 91

Les abonnements par chèque à l'adresse :

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris